

23.10.2025

Valtiovarainvaliokunta
Verojaosto

Viite: HE 97/2025vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

- (1.) Kaivosteollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä.
- (2.) Hallituksen esityksen luonnoksessa ehdotetaan muutoksia, jotka kiristäisivät kaivostoiminnan energiaverotusta. Kaivostoiminnassa kulutettu sähkö siirretäisiin korkeammin verotettuun sähköveroluokkaan I.
- (3.) Kaivostoiminta on energiaintensiivistä muun muassa malmin irrotuksen ja käsittelyn sekä kuljetuksen suhteen.
- (4.) Kaivostoimintaa verotetaan Suomessa vuodesta 2024 lähtien erillisellä kaivosmineraaliverolla. Tällaisen erityisveron rinnalle ei ole perusteltua esittää vielä sähköveron korotusta luokitusmuutoksella, varsinkin kun hallitus samanaikaisesti esittää kaivosmineraaliveron moninkertaistamista. Samaan kohteeseen ei voida kohdistaa useita, päällekkäisiä erityisveroja ilman perusteellista vaikutusarviointia ja oikeudenmukaisuusharkintaa.
- (5.) Voimassa olevassa sähköverolaissa kaivostoiminnassa tapahtuva mineraalien kaivu rinnastetaan teollisuuteen, jossa kulutettu sähkö kuuluu alempaan veroluokkaan II. Tämä on ollut vallitseva oikeustila niin kauan kuin kaksi eri veroluokkaa on ollut käytössä lukuun ottamatta poukkoilua vuodesta 2015 alkaen.
- (6.) Viime 10 vuoden aikana kuitenkin Suomen linja on heilahdellut kaivosten verotuksen suhteen. Nyt esillä oleva muutosehdotus alleviivaa sitä Suomen poukkoilua, joka kaivosten verotuksen osalta on tapahtunut. Pm Kataisen hallitus nosti sähköveroa, pm Sipilän hallitus laski, pm Marinin hallitus aikoi nostaa mutta rakensikin kaivosmineraaliveron. Ja nyt pm Orpon hallitus on korottamassa sekä kaivosmineraaliveroa että kaivosten sähköveroa.

- (7.) Kaivostoiminnassa kuten kaikessa teollisuudessa Suomessa on tehty voimasta kehitystyötä sen eteen, että energian käytössä päästäisiin pois fossiilipolttoaineista. Esimerkiksi Kemin kaivos on ilmoittanut siirtyvänsä pois fossiilisista polttoaineista vuoden 2025 aikana. Tässä mielessä hallituksen ajatus kaivosten sähköveroluokan muutoksesta on vielä raskaampi isku kuin vuoden 2014 harjoitus.
- (8.) Sähköveroluokan muutoksen osalta toistamme vuonna 2014 eduskunnalle esittämämme. Olemme lausuneet ministeriölle alkuvuodesta 2025 ns *viikon aikana* -lausunnolla sekä 8.8.2025 laajassa lausunnossa.

Vastoin hallitusohjelmaa

- (9.) Kaivostoiminnan sähköveroluokan muutos on mainittu hallitusohjelmassa - pääministeri Marinin hallitusohjelmassa.
- (10.) Kappale 6 pääministeri Orpon hallitusohjelmassa toteaa: "Hallitus edistää kotimaisen mineraali- ja akkuklusterin kasvua puhtaan siirtymän ja Euroopan strategisen autonomian vahvistamiseksi" sekä edelleen
- (11.) "Hallitus edistää kotimaisen mineraali- ja akkuklusterin kasvua puhtaan siirtymän ja Euroopan strategisen autonomian vahvistamiseksi."
- (12.) Erityisesti sähköveroluokan muutoksen osalta hallitusohjelman kappaleessa 7 todetaan seuraavaa: "...Hallitus sitoutuu vastaamaan päästövähennystavoitteisiin ja etenemään hiilineutraalisuustavoitteeseen ja sen jälkeen hiilinegatiivisuuteen siten, että se ei omilla päätöksillään tai politiikkatoimillaan nosta kansalaisten arjen kustannuksia tai heikennä elinkeinoelämän kilpailukykyä. Hallitus edistää vaikuttavaa energiapolitiikkaa pitkäjänteisesti ja ennakoitavasti."
- (13.) Ja edelleen: "Uusiutuvan energian osuutta energiantuotannossa kasvatetaan ja edistetään toimia, joiden avulla fossiilisista polttoaineista luovutaan sähkön ja lämmön tuotannossa viimeistään 2030-luvulla."
- (14.) Hallitusohjelmassa myös todetaan, että "Kestävän energiasektorin ja *kohtuuhintaisen* sähkön avulla luodaan sekä kilpailuetua että edellytyksiä kestäväälle teollisuudelle Suomessa."

Ehdotuksen taloudelliset vaikutukset

- (15.) Liitämme tämän lausunnon liitteeksi teettämämme kyselytutkimuksen kaivoksia koskevien ja nyt eduskunnanvireillä olevien erillisverojen vaikutuksia koskevan raportin. Siinä kuvataan kattavasti eri vaikutuksia mutta erityisesti dynaamisia vaikutuksia kaivostoimialan toimintaedellytyksiin sekä koko mineraalisektoriin pk-yrityksiä myöten.
- (16.) Suomen kaivosteollisuus tuottaa raaka-aineita metallin jalostukseen ja teollisuusmineraalien laaja-alaisiin käyttökohteisiin. Se luo kilpailuedellytykset jatkojalostusteollisuudelle ja kotimaisten kaivosteollisuusyritysten kansainväliselle kasvulle. Vaikka Suomi on riippuvainen raaka-aineiden tuonnista, kaivokset parantavat myös Suomen omavaraisuutta. Luonnoksessa esitetty energiaverotuen poisto merkitsisi kaivosteollisuuden toimintaedellytysten heikkenemistä. Tällä olisi välitön negatiivinen vaikutus alan kasvuun ja työllisyyteen.

Vaikutukset kaivostoiminnan kehittämiseen

- (17.) Kaivosalan omat edellytykset sähköistää toimintaansa ja vähentää CO₂-päästöjä heikkenisivät.
- (18.) Hallituksen esityksessä esitettyjen laskelmien mukaan kaivosalaa koskeva sähköveron korotus kartuttaisi valtion budjettia noin 11 miljoonaa euroa. Kuten esityksessä on todettu, laskelma on epävarma, ja todellinen luku saattaa olla suurempi.
- (19.) Emme jaa ministeriön näkemystä, jonka mukaan veromuutoksella olisi vain vähäinen vaikutus kaivostoiminnan sähköistymiseen ja sitä kautta hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen. Toki sähkö on polttoaineita edullisempi energialähde ja sähkömoottoreiden hyötysuhde polttomoottoreita selkeästi parempi. Siirtymävaiheessa kyse on kuitenkin käyttökustannusten ohella myös pääomakustannuksista, jolloin kustannusnäkökulmalla on merkitystä.

Sähköveroluokan muutoksen tekniset ongelmat

- (20.) Hallituksen esityksessä alemman sähköveron soveltamisalan määrittämisessä esitetään nojauttavaksi Tilastokeskuksen toimialaluokitukseen. Esityksen mukaan rajanveto teollisuuden ja kaivostoiminnan välillä toteutettaisiin siten, että alemman sähköveron ulkopuolelle jäävään kaivostoimintaan luettaisiin toimialaluokkaan B (kaivostoiminta ja louhinta, pois lukien rikastustoiminnot) kuuluvat toiminnot.

- (21.) Katsomme, että hallituksen esityksen käsittelyssä eduskunnassa tulisi selkeämmin kuvata rajanveto kaivostoiminnan ja teollisen prosessin eli rikastuksen välillä.
- (22.) Kaivosteollisuus ry katsoo vakiintuneesti ja myös Tullin vuoden 2015 linjauksiin nojautuen, että rikastusvaihe alkaa silloin, kun malmiin kohdistetaan toimenpiteitä, joilla arvoaineet irrotetaan malmikivestä.
- (23.) Tällaisia toimenpiteitä on murskaus ja hienonnus sekä prosessikemikaalien li säys taikka muu teollinen prosessi.
- (24.) Kiven mekaaninen hienontaminen mukaan lukien murskaus ja jauhatus laske taan teollisuuteen ja alempaan veroluokkaan riippumatta siirtomatkasta. Murs katun ja hienonnetun kiven siirtämiseen käytetty sähköenergia lasketaan teolli suudeksi.
- (25.) Alemman sähköveron osittainen poisto aiheuttaa tulkintaepäselvyyksiä ja koh tuuttomia vaikeuksia alan toimijoille. Jos oikeus alempaan sähköveroon vastoin kantaamme poistetaan kaivostoiminnoilta, on välttämätöntä, että tulkinta- ja rajanveto-ongelmien estämiseksi sekä kaivosalan toimijoiden verotuksen en nustettavuuden varmistamiseksi kaivosteollisuus osa-alueineen määritellään yksityiskohtaisesti laissa.
- (26.) Rajanveto on erityisen tärkeää, koska aikaisempaan verrattuna viranomaisteh tävät ovat siirtyneet Verohallinnolle. Esitämme, että valiokunta mietinnössään kiinnittää huomiota siihen, että valtioneuvoston tulee riittävällä tavalla huoleh tia viranomaisten keskinäisestä yhteistyöstä
- (27.) Kokemuksemme mukaan Verohallinnolle on syytä antaa selkeät ohjeet rajanve dosta. Samalla Verohallintoa on syytä ohjeistaa perehtymään aikaisempiin tul kintoihin, joita Tulli aikanaan teki ja siten, myös ennakkopäätösten kautta, loi linjan, joihin verovelvollisilla on oikeus perustellusti luottaa.
- (28.) Rajanveto louhinnan ja prosessin kannalta on tärkeää myös suhteessa metal lien jatkojalostukseen. Esimerkiksi Harjavallassa on samanlaista eli kaivosri kastukseen rinnastettavaa rikastamotoimintaa.
- (29.) Teollisuusmineraalien louhinnassa, - esimerkiksi yksinkertainen maanparan nuskalkin tuotanto - käsittää louhinnan ja murskauksen. Laitoksilla ei ole rikas-

tusta. Lopputuote valmistuu jauhamalla kivi loppuhienouteen. Jauhatus- ja sekoitusvaiheeseen voidaan myös tuoda eri laatuista kiveä Suomen ulkopuolelta tai kierrätysmateriaalia joltakin toiselta teolliselta toimijalta. Kaikki murskauksen jälkeisen toiminnan kohdistaminen kulutussähkön veroluokkaan nostaisi huomattavasti kustannuksia tällaisilla kotimaista maanparannuskalkkia ja filleri jauheita valmistavilla laitoksilla, ja kustannuslisät siirtyvät kotimaan markkinoille.

- (30.) Tullin päätöshistoriasta löytyy ennakkoratkaisuja myös kalkkikiven osalta.

Raportoinnin hankaluus ja kalleus

- (31.) Eri veroluokan mukaisia sähkökulutuksen seurantoja ja raportointeja ei tulla saamaan tehtyä kovinkaan helposti. Tuleville, erillisille veroluokan kulutuskohteille ei aina ole olemassa luontevasti omia sähkömittauksia tai sopimuksia. Raportointi ja verojen laskenta tulee käsittämään huomattavasti käsityötä ja työpanosta. Näin on ollut myös 2015.
- (32.) Haluamme myös huomauttaa, ettei edellisellä kierroksella kymmenen vuotta sitten hankitut erillismittarit enää välttämättä ole käyttökelpoisia.
- (33.) Esityksen perusteluissa mainitaan, että teollisuuden alempi sähköveroluokka olisi EU:n näkemyksen mukaan yritystuki. Tämä ei voi olla peruste vain kaivostoiminnan verokohtelun muuttamiselle. Alempi veroluokka on käytössä myös monissa muissa EU-maissa, kuten Ruotsissa, eikä se ole erityinen suomalainen poikkeus. Mikäli EU arvioisi verotuen ongelmalliseksi, se tulisi tarkastella koko teollisuutta, ei vain tiettyä toimialaa.

Lopuksi

- (34.) Hallituksen esitys sähköveroluokan muutoksesta kohdistuu vain yhteen teollisuuden alaa ilman perusteluja.
- (35.) Esityksen taloudelliset vaikutukset ovat erittäin merkittävät, kuten olemme tämän lausunnon liitteessä kuvanneet.
- (36.) Esitämme, että valiokunta ottaisi lausuntonne huomioon, ja suomalaisten veronmaksajien kokonaisuuden huomioiden hylkäisi esityksen.

- (37.) Mikäli valiokunta vastoin kantaamme päätyy hallituksen esityksen kannalle, esitämme, että valiokunta kehottaisi valtioneuvostoa valmistelemaan pikaisesti energiaveron palautusjärjestelmän, josta Suomessa on kokemusta sekä teollisuuden että maatalouden kohdalla. Tämän voisi sitoa esimerkiksi turvallisuus-, huoltovarmuus- tai hiilineutraaliustavoitteisiin.

KAIVOSTEOLLISUUS ry

Pekka Suomela, toiminnanjohtaja

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 6 pages before this page

Dokumentet inneholder 6 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 6 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 6 sider før denne side

Detta dokument innehåller 6 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende